Levegő Munkacsoport

Budapest, 2012. február 22.

Dr. Pintér Sándor
belügyminiszter
1051 Budapest, József Attila utca 2-4.
1903 Budapest, Pf. 314

Tárgy: kiemelt beruházások engedélyezése

Tisztelt Miniszter Úr!

A Levegő Munkacsoport Országos Környezetvédő Szövetség nevében kérem, hogy a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló 2006. évi LIII. törvény módosítását indítványozó T/5932. számú törvényjavaslat visszavonása iránt szíveskedjen intézkedni. A törvényjavaslat szerint a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások esetében jelentősen lerövidítenék a környezetvédelemmel kapcsolatos ügyintézési határidőket. Az ún. összevont eljárás esetében például az eddigi 4 hónap helyett mindössze 30 nap alatt ki kellene adni a szükséges engedélyeket. Ilyen rövid idő alatt a hatóságok nyilvánvalóan nem tudják érdemben megvizsgálni a beruházás környezeti hatásait. A megrövidített határidők lényegében lehetetlenné teszik a társadalmi részvételt is, vagyis megszűnik az érintett lakosság lehetősége, hogy előzetesen véleményezze a beruházást. Ez esetenként komoly konfliktusokhoz vezethet a beruházás kivitelezése, a költségek alakulása és az elkészült létesítmény működése során egyaránt. A beruházó számára is hátrányos lehet a társadalmi vita elmaradása. E viták során a helyi lakosok, szakmai szervezetek egyaránt megismerhetik a tervezett megoldást, és olyan szempontokra hívhatják fel a figyelmet, amelyek a beruházóban, tervezőkben esetleg nem merültek fel. A módosítás tehát célszerűtlen is, hiszen éppen a javaslat indoklásában kifejtett célt, a beruházások hatékonyabbá tételét gátolja.

A fejlettebb régi uniós tagországok gyakorlata is azt igazolja, hogy a szigorúbb szabályozás kikényszeríti a minőséget, javítja a versenyképességet. A beruházásokat nem úgy kell ösztönözni, hogy lazítjuk a követelményeket, utat nyitva az elavult technológiáknak és az esetleges visszaéléseknek.

Álláspontunk szerint a törvényjavaslat sérti az Alaptörvény és a hazánk által aláírt és kihirdetett Aarhusi Egyezmény rendelkezéseit.

Téves az a feltételezés, hogy a kiemelt beruházások a környezetvédelmi aggályok, a civil szervezetek és a lakosság miatt csúsznak. Egyrészt az ilyen beruházásokat általában több éves előkészítő munka előzi meg, tehát a hatósági engedélyezési folyamat megrövidítése lényegében nem változtat a beruházás megvalósítási határidején. Másrészt a megfelelő engedélyezési, illetve véleményezési időszak több lehetőséget nyújt a tervek javítására, a hibák kiküszöbölésére. Sajnos Magyarországon sokszor az a jellemző – különösen az állami, önkormányzati beruházásoknál –, hogy az előkészítésen, a tervezésen „takarékoskodnak”, ami azután többszörösen is megbosszulja magát a kivitelezésnél. (A mérnökök körében jól ismert, hogy amit a tervezés során 10 forintért ki lehet javítani, az a kivitelezésnél már 100 forintba

kerül, az elkészült beruházás esetén pedig már 1000 forintos veszteséget jelent. A kiemelt beruházásoknál viszont nem 100 vagy 1000 forintos, hanem milliárdos tételekkel kell számolni.)

A nemzetközi tapasztalatok azt mutatják, hogy a laza, „elnéző" szabályozás az elmaradott országok jellemzője. Ezzel szemben a világ legversenyképesebb államaiban (így például a skandináv országokban) a legszigorúbbak a biztonságot szolgáló – többek között a környezet- és egészségvédelmi – előírások, az ellenőrzés feltételei pedig olyanok, hogy az előírásokat be is tudják tartatni. Ezt többek között a nyilvánosság, a társadalmi részvétel magas fokával és a hatóságok működési feltételeinek maradéktalan biztosításával tudják elérni. Tapasztalataink szerint Magyarországon épp a kiszámíthatatlanság, az egyenlő megítélés hiánya az, ami a leginkább zavarja a tiszta piaci versenyfeltételeket, a legnagyobb mértékben elijeszti a tisztességes befektetőket.

A közigazgatási eljárások gyorsítása és hatékonyabbá tétele a környezetvédelem és a környezetvédő civil szervezetek érdekei szempontjából is előnyös, hiszen elkerülhetővé teszi a beruházásokkal kapcsolatos bizonytalan jogi helyzetet, és ezzel megelőzheti az eljárás elhúzódása alatt bekövetkező káros hatásokat. Csalódást keltő, hogy ezt az értékelhető célt elődeihez hasonlóan a jelenlegi kormányzat is kizárólag az alapos hatósági munka feltételeinek lerontásával tervezi elérni, folytatva ezzel a mindenkori magyar kormányok közel tíz éves elhibázott, szakmaiatlan politikáját. Aligha lehet a célt úgy megvalósítani, ahogy azt a törvényjavaslat tartalmazza: az ügyintézési határidők formális csökkentésével. Az engedélyező és ellenőrző hatóságok gyenge személyi és anyagi hátterükkel (amit tovább súlyosbított az éppen az idei évben végrehajtott drasztikus leépítés) képtelenek megfelelő szakmai színvonalon lefolytatni az eljárásokat a törvényjavaslatban előirányzott határidő betartásával. Amennyiben pedig a hatóság egy törvény által kialakított időszűke miatt nem kielégítően vizsgálja a környezetvédelmi engedélyezés feltételeit, akkor a kolontári iszapkatasztrófáéhoz hasonlóan súlyos környezeti, társadalmi és gazdasági károk következhetnek be.

Paradox módon a legnagyobb katasztrófaveszélyt a tervezett törvénymódosítás éppen az elősegíteni kívánt nagyberuházásoknál hozná létre, ahol a legindokoltabb az alapos, körültekintő előkészítés.

A fenti okok miatt kérjük Önt, mint a törvényjavaslat előterjesztőjét, hogy a szóban forgó rendelkezéseket szíveskedjék visszavonni, illetve módosítani.

Üdvözlettel:

Lukács András
elnök

Levegő Munkacsoport 1465 Budapest, Pf. 1676 ● telefon: 411-0509 ● fax: 266-0150 ● www.levego.hu